

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Кафедра сценічного мистецтва і культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету культури та
креативних індустрій

Трина ТРУСОВА

26 грудня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	Українська та зарубіжна культура
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	магістр
Спеціальність	18 Фармація (за спеціалізаціями)
Спеціалізація	18.02 Промислова фармація
Освітня програма	Промислова фармація
Факультет	Факультет культури і креативних індустрій

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Берковський Владислав Георгійович, кандидат історичних наук,
doktor nauk humanistycznych, доцент кафедри сценічного
мистецтва і культури

Схвалено Вченою радою факультету культури і креативних індустрій
від «26» грудня 2025 року, протокол № 4

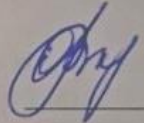
Схвалено НМР факультету культури і креативних індустрій
від «26» грудня 2025 року, протокол № 4

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри сценічного мистецтва і культури
Протокол від «25» грудня 2025 року № 8

Завідувач кафедри сценічного мистецтва і культури Віра БУРНАЗОВА
«26» грудня 2025 р.

Погоджено:

Гарант ОП кафедри промислової фармації
«26» грудня 2025 р.

 Олена ПОЇК

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни	
	очна форма здобуття вищої освіти	заочна, дистанційна форма здобуття вищої освіти
Кількість годин / кредитів – 60/2	Обов'язкова	
Змістові модулі – 1	Рік підготовки:	
	1-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання – -	Семестр	
	1-й	-
	Лекції	
	12 год.	-
Загальна кількість тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 24 самостійної роботи – 36	Практичні	
	12 год.	-
	Самостійна робота	
	36 год.	-
	Індивідуальне науково-дослідне завдання: - год.	
	Вид підсумкового контролю: залік (семестр 1-й).	

2 АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Українська та зарубіжна культура.

Мета курсу – спрямовані на здобуття студентами поглиблених практичних та теоретичних знань, умінь та навичок, що відносяться до галузі охорони здоров'я, необхідних для здійснення професійної фахової діяльності у фармацевтичній сфері. Випускник має володіти знаннями та навичками розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру, включаючи технології виробництва (виготовлення) лікарських засобів та активних фармацевтичних інгредієнтів, фармацевтичну розробку лікарських засобів, розробку нових та удосконалення існуючих технологій, проведення контролю якості сировини, напівпродуктів та готових фармацевтичних препаратів.

Результати навчання:

знати: умови виникнення та історію розвитку національної культури, загальні закономірності культурного поступу; значні досягнення національної культури; видатні постаті та їх внесок у світову культуру; національні традиції, звичаї та обряди; особливості сучасних культурних процесів, перспективи їх розвитку та можливі впливи на долю сучасної цивілізації; основні віхи історичного розвитку культури від найдавніших цивілізацій до сучасності, її сутність, структуру та функції; фундаментальні досягнення світової культури; концепції взаємозв'язку культур світу; генезис українців як нації, їх місце у світовому культурному процесі; принципи періодизації історичного розвитку України; роль культурних процесів у формуванні особистості й держави.

вміти: аналізувати та осмислювати здобутки національної культури; визначити місце української культури у світовому культурному поступі, внесок її представників у здобутки культури народів світу; використовувати набуті знання для подальшої самоосвіти в царині культури, в повсякденному житті та професійній діяльності; орієнтуватися в подіях культурного життя України та світу; з'ясувати специфіку еволюції історичних форм культури; аналізувати історичні процеси, події, факти, проблеми трансформації культури; застосовувати здобуті знання для аналізу різноманітних

суспільних явищ та в ситуаціях світоглядного вибору; формувати свою громадянську позицію; вільно володіти понятійним та термінологічним апаратом, історичними джерелами та довідковими матеріалами з історії української та світової культури.

здатен продемонструвати: знання з історії вітчизняної культури; формування та розвиток корпоративної культури та іміджу організації; здатність організовувати зв'язки з громадськістю, із засобами масової інформації.

володіти навичками: самостійного аналізу та оцінки особливостей суспільно-політичного життя; осмислювати власний життєвий досвід та свого суспільства; соціальної активності; етикою громадських взаємин; підбору літературних джерел; ведення аналітичного пошуку та узагальнення інформаційного блоку досліджень; складання рефератів та літературних оглядів; навичками оперування фаховою термінологією.

самостійно вирішувати: проблеми людського буття і насамперед питання, хто є людина, як їй жити, на що орієнтуватися в сучасних реаліях, як долати різні перешкоди на життєвому шляху та вирішувати суспільні протиріччя; вирішувати специфіку поліетнічного культурного середовища та особливості міжетнічної комунікації.

Програмні компетентності та результати навчання.

ІК Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у галузі промислового виробництва лікарських засобів.

ЗК7 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК8 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку фармації, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ПРН4 Вільно спілкуватися державною та англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

Необхідні передумови: загальні шкільні знання з історії культури

Види навчальних занять: лекція, практичне заняття, консультація

Методи навчання: словесний (фонетичний), пояснювально-демонстраційний, репродуктивний, дослідницький, метод проблемного викладання.

Методи контролю: усний (виступи на практичних заняттях, усне опитування), письмовий (контрольні роботи, наочні презентації, творчі есе), тестовий.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: мультимедійний проектор, інтерактивна дошка, фліп-чарт

Форми підсумкового контролю: залік (семестр 1-й).

Засоби діагностики успішності навчання: питання для поточного і підсумкового контролю, комплект тестових завдань для підсумкового контролю.

Мова навчання: державна (українська)

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми лекції, практичного заняття	Кількість годин за формами здобуття вищої освіти:	
		очна	заочна, дистанційна
Змістовий модуль 1. Українська та зарубіжна культура			
1	Тема: Поняття феномену культури.	9	-
	Лекція 1. Поняття культури та її структура. Етимологія терміну «культура». Аналіз головних підходів до визначення сутності культури: аксіологічний, антропологічний, соціологічний, філософський. Функції культури.	2	-
	Практичне заняття 1. Культура як духовний і суспільний феномен. Культура і цивілізація. Мистецтво: стилі, види та жанри. Характерні риси східної культури. Особливості західної культури. Поняття культурного регіону. Культура і природа.	2	-
	Самостійна робота. Культура як спосіб соціалізації особистості. Культура і суспільство, їх взаємопроникнення і взаємодія. Етнічна культура. Національна культура. Взаємозв'язок етнічного і національного в культурі. Проблема світової культури. Співвідношення національної і світової культури.	5	-
2	Тема: Культура первісного суспільства. Культура Стародавнього Сходу. Антична культура.	10	-
	Лекція 2. Культура первісного суспільства. Первісні культури на території України. Стародавні культури України. Культура Стародавнього Сходу. Антична культура	2	-
	Практичне заняття 2. Культура Трипілля. Досягнення культури Месопотамії. Культура Стародавнього Єгипту. Культура Стародавньої Індії. Специфічні риси античної культури.	2	-
	Самостійна робота. Первісні обряди та ритуали. Первісні форми релігійних вірувань. Первісне мистецтво. Монументальне будівництво Стародавнього Сходу. Культура Стародавньої Греції та її вплив на культуру Стародавнього Риму.	6	-
3	Тема: Культура Середніх віків. Культура Київської Русі.	10	-
	Лекція 3. Візантійська культура. Культура європейського Середньовіччя. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.	2	-
	Практичне заняття 3. Культура Візантії. Палеологівське відродження. Соціокультурна ситуація в середньовічній Західній Європі. Багатомірність середньовічної культури. Культура східних слов'ян. Взаємозв'язок давньоруської культури з культурою Візантії. Характерні риси культурного розвитку Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.	2	-
	Самостійна робота. Розвиток освіти, науки та літератури в Візантії. Візантійський художній стиль в архітектурі та образотворчому мистецтві. Християнська теологія і церква, їх роль у становленні та розвитку культури Середньовіччя. Архітектурні стилі Середньовіччя: романський стиль, готика.	6	-

	Запровадження християнства у Київській Русі, його вплив на духовну культуру. Виникнення оригінальної киеворуської літератури: літописописання.		
4	Тема: Епоха Відродження та Барокко	10	-
	Лекція 4. Ренесанс як перехідна епоха від середньовічної культури до культури Нового часу. Проблема змісту поняття “Відродження”. Реформація та Контрреформація в культурі. Промислова революція та її вплив на культуру. Культура України доби Великого князівства Литовського та Козаччини.	2	-
	Практичне заняття 4. Характерні риси культури Відродження: Раннє, Високе та Пізнє Відродження. Філософська та образотворча стилістика Відродження. Гуманізм і реформація. Наукова революція. Формування класичної науки. Бароко як світоглядна система і мистецький стиль. Козацьке бароко та шляхетська культура.	2	-
	Самостійна робота. Періодизація і загальна характеристика Ренесансу. Образотворчі школи Європи: флорентійська, фламандська. Рококо. Особливості класицизму XVII ст. Утвердження нових жанрових форм в архітектурі, літературі та театрі. Енциклопедизм. Особливості філософії доби Просвітництва: раціоналізм, гуманістичні традиції Ренесансу; етична, естетична, культурологічна проблематика	6	-
5	Тема: Українська та зарубіжна культура у XIX – на початку XX ст.	10	-
	Лекція 5. Суспільно-історичні передумови формування культури XIX ст. Особливості художньої культури. Художні стилі і течії у мистецтві XIX ст.: класицизм (“академізм” і “новий класицизм”), ампір, романтизм, реалізм (“критичний реалізм”, “натуралізм”), модерн. Українське національно-культурне відродження.	2	-
	Практичне заняття 5. Українська культура наприкінці XVIII – у XIX ст. Становлення нової української літератури. Особливості розвитку української культури на західноукраїнських землях.	2	-
	Самостійна робота. Особливості архітектури, літератури та музичного мистецтва XIX ст. Криза традиційних цінностей. Романтизм та реалізм в українській літературі. Освіта та наука українських земель в XIX ст.	6	-
6	Тема: Культура XX – XXI сторіччя	11	-
	Лекція 6. Світова культура XX – XXI сторіччя. Від індустріалізації культури до феномену масової культури. Українська культура в умовах диктатури комунізму. Глобалізація культури. Модернізм як специфічний культурний феномен XX ст. Контркультура та субкультура. Культура війни.	2	-
	Практичне заняття 6. Українська культура XX ст. (національне відродження 1920-х рр., Розстріляне відродження. Шестидесятники та дисиденти. Культура 90-х). Сучасні тенденції в розвиткові культури України	2	-
	Самостійна робота. Українська культура в лещатах тоталітаризму. Нова українська культура. Культура як феномен антиросійської боротьби.	7	-
Разом з дисципліни		60	

5 ОЦІНЮВАННЯ

5.1 Розподіл балів з дисципліни, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота						Презентація/ Реферат	ПК	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	20	20	100
10	10	10	10	10	10			

5.2 Розподіл балів за видами робіт

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Усього
Виступ на практичному занятті	6	6	6	6	6	6	36
Самостійна робота (СРС)	4	4	4	4	4	4	24
Презентація/Реферат (СРС)	20						20
ПК	20						20
Всього з дисципліни							100

5.4 Критерії оцінювання

Поточного контролю:

Виступи на практичних заняттях оцінюються за параметрами розкриття повноти окреслення поставленого питання, логіки у відповіді, участі у загальній дискусії, виконанні ситуаційної задачі:

- вірно та вичерпно відповідає на питання, бере активну участь у загальній дискусії, правильно та аргументовано розв'язує ситуаційну задачу – 5-6 бали;
- в цілому вірно однак не достатньо вичерпно відповідає на поставлені запитання, бере участь у дискусії, з невеликим помилками та не достатньо аргументовано розв'язує ситуаційну задачу, помиляється у використанні понятійного апарату – 4 бали;
- не повністю розкриває питання, бере участі у дискусії, частково розв'язує ситуаційну задачу – 3 бал,
- майже не розкриває суті поставленого питання, не бере участі у дискусії, поверхнево розв'язує задачу – 2 бали.
- зовсім не розкриває суті поставленого питання та не бере участі у дискусії, не розв'язує задачу – 1 бал.
- не відповідає на поставлені питання, не бере участі в дискусії, не розв'язує задачу – 0 балів.

Критерії оцінювання презентації/реферату:

- творчий підхід, достатня інформативність підбраного матеріалу, відповідність слайдів текстовому опису, дотримання визначеного обсягу, читабельність, естетичне оформлення, дотримання мовних норм у тексті – 17-20 балів;
- достатня інформативність підбраного матеріалу, відповідність слайдів текстовому опису, дотримання визначеного обсягу, читабельність, естетичне оформлення, дотримання мовних норм у тексті – 13-16 балів;
- недостатня інформативність підбраного матеріалу, відповідність слайдів текстовому опису, недотримання визначеного обсягу, читабельність, естетичне оформлення, незначне недотримання мовних норм у тексті – 9-12 балів;
- недостатня інформативність підбраного матеріалу, невідповідність слайдів текстовому опису, недотримання визначеного обсягу, читабельність, недостатньо естетичне оформлення, значне недотримання мовних норм у тексті – 5-8 балів;
- малоінформативність підбраного матеріалу, невідповідність слайдів текстовому опису, недотримання визначеного обсягу, читабельність, недостатньо естетичне оформлення, значне недотримання мовних норм у тексті – 1-4 бали;
- завдання не виконано – 0 балів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

- 19-20 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
- 17-18 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, здійснює аналіз та робить висновки.
- 15-16 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.
- 13-14 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі неточності та незначні помилки.
- 11-12 балів – здобувач відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, не здатний до глибокого, всебічного аналізу.
- 9-10 балів – здобувач відтворює навчальний матеріал, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, не здатний до глибокого, всебічного аналізу, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
- 7-8 бали – здобувач не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово викладає окремі питання курсу, не розкриває зміст теоретичних питань.
- 5-6 бали – здобувач не в змозі викласти зміст більшості питань теми, курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки.
- 0-4 бали – здобувач не володіє навчальним матеріалом, не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР / заліку	Оцінка за шкалою КНУТД	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно / зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре / зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно / зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно / не зараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

6 ПОЛІТИКА КУРСУ

6.1 Політика щодо організації аудиторних та поза аудиторних занять:

- 6.1.1. Здобувач повинен відвідувати всі види занять з дисципліни (лекції, практичні).
- 6.1.2. Здобувач повинен дотримуватися правил відвідування занять в КНУТД, етики поведінки (не запізнюватися на заняття, не заважати викладачеві та іншим здобувачам на заняттях, вимикати на занятті мобільні телефони та інші цифрові електронні пристрої або перевести їх у беззвучний режим).
- 6.1.3. Здобувачі мають право робити аудіо запис лекції та практичного заняття лише за письмовим погодженням з викладачем. Здобувач не має права розміщувати запис лекції чи практичного заняття на веб-сайті чи іншому сторонньому ресурсі без письмової згоди викладача.
- 6.1.4. При виявленні плагіату виконані творчі роботи (завдання) не враховуються.
- 6.1.5. Для отримання позитивної оцінки з дисципліни необхідно отримати мінімальну кількість балів за кожен запланований вид роботи та модульний контроль.
- 6.1.6. Всі виконані завдання завантажуються у розділ «Контроль» позиція «Завантаження виконаних завдань» в МСОП КНУТД.
- 6.1.7. Файл виконаних завдань не повинен перевищувати 10 мб.
- 6.1.8. Файли виконаних завдань іменують відповідно до теми лекції. Напр. «Тема 10.pdf».

6.2 Політика щодо дедлайнів та перескладання

- 6.2.1. Відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання та консультацій, який затверджений на кафедрі сценічного мистецтва і культури.
- 6.2.2. В разі несвоєчасного виконання робіт бали за виконані завдання знижуються.
- 6.2.3. Отримання оцінки з дисципліни можливе за умови виконання здобувачем всіх видів завдань до кожної теми курсу.
- 6.2.4. Перенесення терміну здачі робіт/перездача можливі з поважних причин, як наприклад але не виключно, лікарняний, академічна мобільність.
- 6.2.5. Perezдача пропущених лекцій або практичних занять відбувається **ВИКЛЮЧНО** в системі МСОП КНУТД.
- 6.2.6. Perezдача пропущених практичних занять може відбуватися у вигляді підготовки презентації або реферату на тему вказану в частині «Самостійна робота».

6.3 Політика щодо академічної доброчесності:

- 6.3.1. Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:
- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
 - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
- 6.3.2. У разі виявлення списування чи плагіату при виконанні завдання (роботи), здобувач отримує незадовільну оцінку.
- 6.3.3. Категорично заборонено використовувати програми штучного інтелекту (напр. ChatGPT) при підготовці презентацій та рефератів. Завдання (роботи) виконані повністю чи частково за допомогою штучного інтелекту прирівнюються до плагіату.

6.4 Політика щодо мобільності:

- 6.4.1. Результати навчання, отримані у неформальній освіті оцінюються у 5 балів.

6.5 Оскарження оцінювання здобувачів можливе в таких випадках:

- під час проведення практичних занять;
- під час виконання СРС, контрольних робіт та інших письмових робіт;
- під час заліку.

6.5.1. Після виставлення викладачем оцінки за відповідь здобувача на практичному занятті, за контрольні заходи в електронному журналі, здобувач має право впродовж 24 годин звернутися до викладача з письмовою заявою щодо оскарження оцінок. Після отримання письмової заяви, викладач не пізніше ніж 48 годин має дати письмову відповідь на заяву здобувача.

6.5.2. Для оскарження отриманої оцінки під час заліку здобувач звертається з письмовою заявою до декана та завідувача профільюючої кафедри.

7 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні вказівки до самостійної роботи.
2. Методичні вказівки до практичних занять.
3. Модульне середовище навчального процесу КНУТД із доступом до методичних матеріалів.
4. Презентації у форматі PowerPoint.

8 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Букач В. М. Історія української культури. Посібник: методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти. Одеса: ПНПУ, 2021. 120 с.
2. Видейко М. Історія цивілізації. Україна. Том 1. Від кіммерійців до Русі (X ст. до нашої ери – IX ст.). Упорядник Михайло Видейко. Харків: Фоліо, 2020. 586 с.
3. Вишеславський Г. Contemporary art України – від андеграунду до мейнстріму. Київ: ПСМ НАМ України. 2020. 256 с.
4. Волкова П. Повна історія мистецтва. Спадщина епох. Київ: АСТ, 2019. 512 с.
5. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч. посібник / Наук. ред. В.М. Шейко. К.: Кондор, 2006. 404 с.
6. Герчанівська П.Е. Культурологія: термінологічний словник. К.: Національна Академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2015. 439 с.
7. Горбачов Д. Українській художній авангард: маніфести, публіцистика, бесіди, спогади, листи / Дмитро Горбачов. К.: Дух і Літера, 2021. 640 с.
8. Госейко Л. Історія українського кінематографа. 1896 – 1995. К.: KINO–КОЛО, 2005. 464 с.
9. Зотов В. М., Клімачова А. В., Таран В. О. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 264 с.
10. Історія європейської цивілізації. Греція / за ред. Умберто Еко. Харків: Фоліо, 2019. 1168 с.
11. Історія європейської цивілізації. Рим / за ред. Умберто Еко. Харків: Фоліо, 2017. 1040 с.
12. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Замки. Торгівці. Поети / за ред. Умберто Еко. Харків: Фоліо, 2018. 768 с.
13. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Собори. Лицарі. Міста / за ред. Умберто Еко. Харків: Фоліо, 2018. 672 с.
14. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. К.: Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
15. Історія української культури у 5 т. Т. 1: Історія культури давнього населення України. К.: Наукова думка, 2001. 1136 с.
16. Історія української культури у 5 т. Т. 2: Українська культура XIII – першої половини XVII століть. К.: Наукова думка, 2001. 848 с.
17. Історія української культури у 5 т. Т. 3: Українська культура другої половини XVII – XVIII століть. К.: Наукова думка, 2001. 1247 с.
18. Історія української культури у 5 т. Т. 4, кн. 1: Українська культура першої половини XIX ст. К.: Наукова думка, 2008. 1007 с.
19. Історія української культури: підручник / В.А. Качкан, О.Б. Величко, Н.М. Божко та ін. 4-е видання. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021. 368 с.

20. Історія української культури. Практикум для студентів усіх спеціальностей ОС «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / Укл.: Ю. С. Сабадаш, Ю. М. Нікольченко, Л. Г. Дабло. Київ: Ліра-К., 2021. 138 с.
21. Кирилук О. С. Універсалії культури та семіотика дискурсу. Новела: монографія. Київ-Одеса: ЦГО НАН України. 2023. 290 с.
22. Колісник-Гуменюк Ю.І. Історія України та української культури: Інтерактивні методи навчання. Навчально-методичний посібник. Львів, 2023. 73 с.
23. Корінний М. М., Шевченко В. Ф. Короткий енциклопедичний словник з культури. Київ: Україна, 2003. 384 с.
24. Кравець М.С. Культурологія: розвиток культури в інформаційному вимірі: підручник для студентів закладів вищої освіти I – IV рівнів акредитації, природничих та технічних спеціальностей. Дисципліна за вибором. Львів, 2024. 260 с.
25. Культура: історико-світоглядний контекст : навч.-метод. посіб. / Васянович Г. П., Гіптерс З. В., Логвиненко В. М. Львів : СПОЛОМ, 2020. 102 с.
26. Культурологія: Підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с.
27. Міщенко М. М. Сучасна культура України (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): навч.-метод. посіб. з курсу «Історія української культури». Х.: НТУ «ХП», 2014. 156 с.
28. Мови та культури під час війни: колективна монографія / наук. ред. Г.ОШумицька, А.ОКруглов / УжНУ; НДЦ соціології мови. Ужгород : РІК-У, 2025. 290 с.
29. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с.
30. Опря І. А. Історія зарубіжної культури: навчально-методичний посібник для студентів 3 курсу історичного факультету. Кам'янець-Подільський, 2021. 154 с.
31. Перегуда Є. В., Бурда І. О., Коцюбанська О. О. Історія світової культури: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2015. 144 с.
32. Радзівевський В.О. Молодіжні субкультури: до проблеми класифікації // Мистецтвознавчі записки. 2013. Вип. 23. С.153-160
33. Склярєнко Г. Українські художники: з відлиги до Незалежності. Книга перша. Київ: ArtHuss, 2020. 304 с.
34. Склярєнко Г., Маценко Н., Рай К., Рублевська Р., Естеркін І. 25 років присутності. Сучасні українські художники. Київ: ArtHuss, 2018. 356 с.
35. Танська Л. В. Глобалізація культури в контексті динаміки соціокультурних систем // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2023. № 2. С. 42–47
36. Українська культура : підручник / [В. О. Лозовой (керівник авт. кол.), Л. В. Анучина, О. В. Бурлука та ін.] ; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2021. 400 с.
37. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / Множинська Р. В., Проданюк Ф. М. Київ: КНУТД, 2018. 396 с.
38. Устименко-Косоріч, О. А. Масова та елітарна культура: проблеми взаємодії : навч. посіб. для студ. зі спец. 8.02020401 «Музичне мистецтво». Умань : Жовтий О. О., 2015. 175 с.
39. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Київ: Vivat, 2019. 576 с.
40. Філософія науки і культури: словник. За редакцією Н. Хамітова. К.: КНТ, 2024. 437 с.
41. Шаган Т. М. Культурна дифузія в сучасному культурологічному дискурсі // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 1. С. 144–149.
42. Bagby, P. Culture and history: prolegomena to the comparative study of civilizations. Univ. of California press, 2022.
43. Casian, A. From Culture to Cultural: Explaining the Transformation of Academic Discourses Through Herderian Notions // Allemania. 2024. Vol.14, №2. P.73-84

44. Ivanič, S. Domesticating the Baroque // *Cosmos and Materiality in Early Modern Prague*. Oxford, 2021. P.172-198.
45. Ekholm, G.F. *New World Culture History* // *Yearbook of Anthropology*. 1955. P.99-114.
46. Kramer, S.N. *The Sumerians: Their History, Culture, and Character*. University of Chicago Press, 2024. p. 372.
47. Mulcahy, K. V. The cultural policy of the Counter-Reformation: the case of St. Peter's // *International Journal of Cultural Policy*, 2011, Vol. 17, № 2. P. 131–152.
48. Niekerk, C. Herder's Concept of Culture // *Monatshefte*, 2025, Vol. 117, №1, P. 88-108.
49. Solomadin, I. M., Kurganov, S. Yu. The History of World Culture as Curricula of the Middle and High Schools of the Dialogue of Cultures. // *Journal of Russian & East European Psychology*, 2009. Vol.47, №2, P.3–29.
50. *The Oxford Handbook of Religion and Europe* / Ed. by Grace D., Leustean L. N., Oxford Handbooks, 2021.

Додаткова

1. Амеліна С. Масова культура в контексті глобалізаційних тенденцій сучасної епохи // *Вісник Львівського університету. Серія філософські науки*. 2013. Випуск 16. С. 169–176
2. Бондаренко В.Д., Андрусішин Б.І. Державно-церковні правовідносини в період реформації й контрреформації (XVI-XVII ст.) // *Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова*. 2011. Серія 18. Вип.13. С.75-85
3. Головченко М.Ф. Культура як об'єкт культурної функції сучасної держави // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2013. № 6/1, том 1, С.16-19
4. Грушева Т.В., Черкасов С.С. Ідеї протестантизму та мораль Західного світу: взаємовплив від часів реформації до сучасності // *Zaporizhzhia Historical Review*. 2021. Vol. 5(57) С.184-192.
5. Дзюба І. Глобалізація і майбутнє культури // *Слово і Час*. 2008. №9. С.23-30.
6. *Історія зарубіжної літератури. Романтизм і реалізм як літературні напрями : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; уклад. Г. В. Осіпчук. Умань: Візаві, 2020. 156 с.*
7. Красівський О. Глобалізація та ідентичність національної культури // *Ефективність державного управління*. 2017. Вип. 4 (53). Ч. 1 С.13-20.
8. Черкасов С.С. Концептуальні підходи до визначення Реформації у дискурсі сучасної неконвенційної історіографії // *Гілея : науковий вісник. Збірник наукових праць*. Київ: ВІР УАН, 2018. Вип. 136. С. 7–10
9. Шейко В. М. *Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX – початок XXI ст.): Монографія: В 2 т. / В.М. Шейко. Х.: Основа, 2001. Т. 1. 520 с.; Т. 2. 400 с.*
10. Pettegree A. *Reformation and the Culture of Persuasion*. Cambridge : Cambridge University Press, 2005. 238 p.

8 ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Google Scholar: пошукова система наукових публікацій та видань <https://scholar.google.com/>
2. Національна бібліотека України ім. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Національний художній музей України - <https://namu.ua/>
4. Національний музей мистецтв ім. Б. та В. Ханенків - <https://khanenko.museum/>

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО на 20__/20__ н.р.

Протокол засідання кафедри від «___» _____ 20__ р. № ___

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)